

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/31/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2621201561
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2621201561.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú G. R., nar. X.X.XXXX, bytom E. XXX, dieťa rodičov Mgr. G. R., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XXX, zastúpená JUDr. Editou Lehockou, advokátkou, Štúrova 1267, Šaštín-Stráže, a MVDr. D. R., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XXX, zastúpený splnomocnencom Advokátska kancelária JUDr. Katarína Fillová, Konventná 7, Bratislava, IČO: 47 256 460, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti a úpravu styku maloletej s matkou, o odvolaní otca maloletej proti uzneseniu Okresného súdu Senica zo dňa 12. apríla 2021, č.k. 5P/13/2021-12, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie uznesením napadnutým odvolaním zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zverenia maloletej G. do jeho osobnej starostlivosti a úpravy styku matky s maloletou na každý páry týždeň od piatka 17.00 hod. do nedele 17.00 hod. V návrhu dôvodil, že dňa 1.7.2020 bola rozsudkom Okresného súdu Senica schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bola maloletá G. spolu so svojim bratom maloletým G., nar. v roku XXXX, zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V súčasnosti sa na Okresnom súde Senica vedie konanie o návrhu matky na zverenie maloletej G. do jej osobnej starostlivosti (sp.zn. 9P/7/2021), v ktorom návrhu matka uviedla, že dcéra je radšej s ňou, odmieta striedavú starostlivosť, nechce chodiť k otcovi, matka má menej časovo náročnú prácu, dcéra vstupuje do puberty a má väčšiu potrebu blízkosti matky. Otec v konaní vo veci samej uviedol, že matka rodičovskú dohodu nerešpektovala, dcéru odovzdávala na pobyt otcovi nepravidelne. V roku 2020 bola maloletá u otca len päťkrát, v roku 2021 len dva razy. Nemal tak možnosť zabezpečiť, aby si dcéra na striedavú starostlivosť zvykla. Má za to, že matka dcéru proti nemu manipuluje. Otec uviedol, že si nechcel vynucovať stretávanie s dcérou násilu, rešpektoval to, že dcéra prežíva stresujúce obdobie. Má obava, než súd vo veci samej rozhodne, že maloletá G. bude poznačená manipulatívnu výchovou matky a odcudzí sa mu do takej miery, že napravovanie následkov bude ťažké. Obáva sa, že dcéra bude zo strany matky neprimerane psychicky zaťažovaná a to nielen z dôvodu prebiehajúceho súdneho konania ale aj z dôvodu tragickej udalosti v rodine matky. Otec uviedol, že o dcéru sa dokáže postarať v rovnakom rozsahu ako matka, vie jej vytvoriť stabilné a bezpečné zázemie. Dňa 7.4.2021 sa konalo pojednávanie vo veci samej o návrhu matky na zmenu zverenia maloletej G., matka rázne poprela tvrdenia otca o manipulácii s dcérou, uviedla, že sa naopak snaží, aby dcéra k otcovi chodila, snaží sa ju presvedčiť, no dcéra striedavú starostlivosť odmieta. Uvedené potvrdila sama maloletá G., ktorá bola súdom vypočutá. Uviedla, že matka ju vždy, keď má ísť k otcovi, presvedča aby išla, ona ale nechce u otca byť taký dlhý čas, teda celý týždeň. U otca bola naposledy v januári 2021. Chcela by bývať s matkou a k otcovi chodiť každý druhý týždeň počas víkendu, čo by podľa vlastných slov dodržiavala. Uviedla, že jej vadí a nevyhovuje neustále balenie a prenášanie vecí hore dole od matky k otcovi. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 2 ods. 1 CMP, podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1 CSP. V danom

prípade mal za to, že podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia naplnené nie sú. Otcom namietané manipulatívne konanie matky smerom k maloletej G. sa nepotvrdilo, matkou navrhovaná úprava práv a povinností sa javí byť aj želaním samotnej G.. Vo veci samej sa od podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia konalo prvé pojednávanie. Rodičom bolo odporučené pokúsiť sa o znovuobnovenie kontaktu otca s maloletou. Až po dôkladnej analýze všetkých dôkazov a tiež na základe toho, ako sa situácia v rodine v nasledujúcich týždňoch vyvinie, bude možné určiť, či matkou navrhovaná úprava je vhodnejším variantom ako striedavá osobná starostlivosť. Žiadna bezprostredne hroziaca ujma odôvodňujúca neodkladný zásah súdu do rodinných pomerov však preukázaná nebola, nezhody medzi rodičmi v otázkach týkajúcich sa maloletej pretrvávajú už dlhší čas. Pokiaľ by tu aj boli skutočnosti odôvodňujúce zmenu úpravy práv a povinností, nie je potreba vec riešiť formou neodkladného opatrenia, preto návrh zamietol.

2. Proti tomuto uzneseniu v zákonom určenej lehote podal odvolanie otec maloletej. Uvedol, že je jasné, že matka svoje správanie k maloletej smerujúce proti otcovi neoznačí ako manipulatívne. Podľa názoru otca však mal súd posudzovať aj iné okolnosti, ktoré by mohli vylúčiť alebo potvrdiť programujúci vplyv matky na maloletú. Súd neriešil príčiny diametrálneho rozporu medzi správaním maloletej G. v čase do rozvodu rodičov a po tomto momente. Dcéra, ktorá ešte pred nedávnym mala s otcom veľmi dobrý a blízky vzťah, od doby, kedy sa odsťahovala do miesta pobytu matky a dostala sa do výhradného vplyvu matky, otca začala odmietať a postupne sa mu stále viac odsudzuje. Tesne pred rozvodom otca akceptovala a mala rada, normálne s ním komunikovala. Aj za výrazného príspevku a súhlasu matky, dcéra neabsolvuje striedavú starostlivosť tak ako to bolo dohodnuté v júli 2020, napriek tomu, že matka ako dospelá osoba mala trvať na dodržiavaní dohodnutých pravidiel. Naopak, otec je ten, kto nastavil pravidlá fungovania tak, že aj syn, ktorý sa u matky necíti dobre, režim striedavej starostlivosti rešpektuje. Súd tiež mal posudzovať vážnosť dôvodov, pre ktoré dcéra otca údajne odmieta. Nie je možné, aby jediným dôvodom pre absolútne vymazanie otca zo života dieťaťa bola skutočnosť, že dieťaťu prekáža neustále balenie a prenášanie vecí. Takýto argument nevysvetľuje to, prečo dcéra odmieta svojho otca vídať cez víkend alebo len v priebehu dňa bez toho, aby sa musela baliť a niekam sťahovať. V situácii, kedy sa dcéra s otcom prakticky pol roka nestretáva, v situácii, kedy je predpoklad, že súdne konanie bude aj vzhľadom na predpokladané znalecké dokazovanie trvať minimálne ďalšieho pol roka, súd svojím rozhodnutím umožňuje ďalšie odcudzovanie maloletej dcéry a otca. Nie je a nemôže byť v najlepšom záujme dieťaťa, aby sa so svojím otcom nestretávalo. Súd odporučil rodičom, aby začali s praktizovaním matkou navrhovaného modelu, t.j. pobytom dcéry u otca každý druhý týždeň od piatku do nedele. Prvý víkend dcéra prišla aj s matkou, čomu otec nebránil, celý čas trávil s matkou, otcovi aj bratovi sa vyhýbala, nezdržovala sa v miestnosti, v ktorej bol otec. Viackrát v priebehu víkendu s matkou odišli preč, otec nemal možnosť sa s dcérou ani porozprávať. Program, ktorý pre ňu pripravil, nemohol realizovať. Druhý víkendový pobyt sa neuskutočnil, keďže potom, ako si prišiel dcéru vyzdvihnúť, odmietla bez matky s ním ísť a nechcel ju nútiť. Je možné dôvodne predpokladať, že v budúcnosti by styk otca s dcérou prebiehal obdobne, preto takouto formou k náprave narušených vzťahov medzi dcérou a otcom nemôže prísť. Zároveň s narušovaním vzťahov medzi otcom a dcérou dochádza aj k zhoršeniu vzťahov medzi súrodencami. Syn, ktorý je už starší si uvedomuje, ako veľmi matka maloletej G. ovplyvňuje, ako pod jej vplyvom maloletá mení svoj postoj k otcovi a tieto skutočnosti veľmi zle znáša. Otec je schopný sa o dcéru postarať v rovnakom rozsahu ako matka, dcére v jeho domácnosti nehrozí žiadna ujma, naopak, dlhší pobyt u otca bez vplyvu matky môže prispieť k normalizácii vzájomných vzťahov.

3. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že maloletá odmieta striedanie domácností medzi rodičmi, odmieta sama chodiť k otcovi, preto je matka pri styku prítomná, resp. maloletú k otcovi privezie. Maloletá sa viackrát vyjadrila, že chce bývať u matky. Po pojednávaní vo veci samej dňa 19.5.2021 maloletú na styk s otcom pripravila a k otcovi ju priviezla, G. jej v piatok večer poslala sms správu, že z domu odíde, aby pre ňu prišla. Problémom v odmietaní stretávania sa G. s otcom je pravdepodobne jeho autoritatívny prístup k dcére. Dňa 26.5.2021 boli rodičia kontaktovaní ÚPSVaR Senica s tým, aby sa spoločne stretli na referáte psychologicko-poradenských služieb za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie, otec sa zároveň kolíznej opatrovníčke vyjadril, že nesúhlasí, aby G. absolvovala návštevu u detskej psychologičky, ktorú navrhla matka za účelom zistenia dôvodov odmietania otca maloletou. Navrhla napadnuté uznesenie potvrdiť.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný

prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. d/ CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloletú G. do osobnej starostlivosti otca a matke upravil styk s maloletou.

6. Odvolací súd preskúmal podané odvolanie, oboznámil sa s obsahom spisu a dospel k záveru, že pre rozhodnutie súdu neboli splnené procesné podmienky, keďže maloletá G. nebola v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom, čím jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Účastníkmi konania vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa sú rodičia a maloleté dieťa, pričom maloleté dieťa ako účastník konania je procesne spôsobilé len v obmedzenom rozsahu v zmysle § 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku. Súd preto je povinný vždy ako predbežnú otázku skúmať procesnú spôsobilosť dieťaťa v konkrétnom konaní a to v súlade s kritériami uvedenými v § 9 Občianskeho zákonníka. V tomto prípade je účastníkom konania maloletá vo veku 11 rokov, preto vzhľadom na svoju nedostatočnú rozumovú a vôľovú vyspelosť musí byť v konaní zastúpená.

7. Podľa § 31 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

8. Podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine, žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

9. Podľa § 31 ods. 4 Zákona o rodine, na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

10. Podľa § 117 CMP, ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

11. V prejednávanej veci ide o maloleté dieťa, kde však u jeho zákonných zástupcov (rodičov), je pochybnosť o možnej kolízii záujmov. Bolo preto namieste, aby súd maloletej ustanovil kolízneho opatrovníka. Funkciou opatrovníka, ktorý má v konaní pred súdom postavenie účastníka konania, je povinnosť chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa v konaní, pričom opatrovník pri ochrane práv dieťaťa zohľadňuje aj názor dieťaťa k prejednávanej veci. Opatrovník má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, navrhovať vykonanie procesných dôkazov, a taktiež navrhovať súdu, ako má vo veci rozhodnúť vzhľadom na záujem dieťaťa a názor dieťaťa k prejednávanej veci, ktorý súdu prezentuje.

12. V preskúmvanej veci sa nepochybne nejedná o prípad urgentného zásahu súdu v prípade ohrozenia života, zdravia a priaznivého vývoja maloletého podľa § 365 CMP, kedy súd musí vydať neodkladné opatrenie najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. Keďže teda nejde o prípad neodkladného opatrenia vo veciach ochrany maloletého podľa § 365 CMP, v ktorom ako v jedinom prípade zákon upúšťa od nutnosti ustanovovať maloletému procesného opatrovníka (§ 365 ods. 4 CMP), bolo preto povinnosťou súdu prvej inštancie ustanoviť maloletému opatrovníka a aj s ním konať, v prípade potreby aj jeho prostredníctvom zisťovať skutočnosti potrebné pre rozhodnutie. Kolíznemu opatrovníkovi v prípade nariadenia neodkladného opatrenia treba aj rozhodnutie doručovať a tento má právo podať proti nemu odvolanie, a v prípade ak bolo podané odvolanie proti zamietajúcemu rozhodnutiu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, musí byť aj kolíznemu opatrovníkovi umožnené právo vyjadriť sa k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

13. Podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky.

14. Podľa § 380 ods. 2 CSP, na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihladne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

15. Vychádzajúc z citovaného ustanovenia odvolací súd bol povinný prihliadať na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok ex offa. V danej veci bol zistený nedostatok procesnej spôsobilosti maloletého, a keďže takýmto postupom súdu bolo maloletému odňaté právo konať pred súdom, keď nemohol uskutočňovať jemu patriace procesné práva, odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

16. V ďalšom konaní súd obratom ustanoví maloletej procesného opatrovníka, v prípade potreby si vyžiada aj jeho stanovisko a o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia opätovne rozhodne.

17. Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).